

V AVTNI INDUSTRIJI SE BODO PRICELA POGAJANJA

POGOJ ZA PRIČETEK POGAJANJ JE PA, DA STAVKARJI TAKOJ ZAPUSTE ZASEDENE TOVARNE

Governer Murphy se zelo trudi, da dovede do pogajanj. — V Flintu sta zaprta dva stavkarja. — Policija je pregnala 500 stavkarjev s solznimi bombami. — V Flintu se ustanavlja zveza avtomobilskih delavcev proti stavkarjem.

DETROIT, Mich., 8. januarja. — Governer Fr. Murphy je izrazil upanje, da se bodo med General Motors in United Automobile Workers of America pričela pogajanja, ki bodo dovedla do poravnave velike stavke.

Murphy je imel konferenco z zveznim posredovalcem Jamesom Deweyem in podpredsednikom avtomobilске družbe Williamom S. Knudsenom in po konferenci je Murphy rekel:

"Mogoče bomo imeli pozneje skupno konferenco."

Malo prej pa sta Murphy in Dewey imela konferenco s predsednikom unije avtomobilskih delavcev Homerjem S. Martinom in z zastopniki Committee for Industrial Organization, ki podpira stavkarje.

Medtem ko so se posvetovali o spornih točkah, se je okoli 500 stavkarjev zbralo pred kaznilnico v Flintu, kjer sta zaprta dva stavkarja, ki sta bila arretirana pri prvih nemirih v sedanji stavki. Na stavkarje pa je navalila policija s solznimi bombami in jih razgnala.

Governer Murphy je prišel dopoldne v Detroit ter je takoj pričel s konferencami. Murphy in Dewey sta se posvetovala z Martinom in njegovimi tovariši ter s Knudsenom in drugimi uradniki General Motors družbe.

Nato je governer naglo odpotoval v Lansing, kjer je pri svoji inauguraciji imel govor, nakar se je zopet vrnil v Detroit in je imel konferenco pozno v noč.

Tekom dneva se niso hoteli pogajati niti stavkarji, niti avtomobilska družba. Obe stranki se ne morete zediniti v naslednji točki:

"Ali naj stavkarji pri Fisher Body zapuste obe tovarni, ne da bi se avtomobilska družba zavezala, da ne bo v teh tovarnah obratovala ali pa strojev prepeljala v kako drugo tovarno?"

Unija zahteva tako zagotovilo, avtomobilska družba pa se noče zavezati ter nasprotno zahteva, da najprej gredo stavkarji iz tovarn, nato pa se bodo pričela pogajanja.

General Motors Corporation naznanja, da je sedaj na stavki 51.804 njenih delavcev. Danes pa bodo tudi zaprle svoja vrata tovarne Chevrolet Motor Company v Flint, Saginaw in Bay City, Mich., in bo število stavkarjev naraslo na nadaljnjih 19.801.

Štiri unije, ki pripadajo k American Federation of Labor v Clevelandu, so naprosile Fisher Body tovarno, ki je bila vsled stavke United Automobile Workers of America zaprta 28. decembra, da prične zopet z obratom in jim dovoli delati.

FLINT, Mich., 8. januarja. — Med avtomobilskimi delavci v Flintu vlada velika nevolja, ker je zaprta tovarna General Motors korporacije, ko je zastavkalo manj kot tisoč delavcev, ki pripadajo k United Automobile Workers of America.

Dogodki včerajšnjega dne so naslednji:

Več tisoč mož in žena, ki so vsled stavke brez dela, je osnovalo "Flint Alliance" v namenu, da si "zagotovijo delo in dom".

Na Španskem se bori nad 50.000 tujcev

CUMMINGS VZTRAJA PRI NEVTRALNOSTI

Nabiranje pristovoljcev v za Špansko je prepovedano. — Državnim pravnikom je naročil, da pazijo na nabiranje pristovoljcev.

WASHINGTON, D. C., 8. januarja. — Uradniki justičnega departmanta so pričeli preiskavo, čije namen je dognati, ako se v kakem kraju ne postavno nabirajo pristovoljci za Špansko.

Generalni pravnik Cummings je naročil ravnatelju preiskovalnega urada J. Edgar Hooverju, da njegovi uradniki preiščejo pritožbe, ki so bile poslane zveznim okrajnim pravnikom v San Francisco in New Yorku.

Cummings pravi, da se z nabiranjem pristovoljcev za tuje vojne krši tozadevna zvezna postava. Iz San Francisco in iz New Yorka je prejel Cummings pritožbe, da se nabirajo pristovoljci za špansko republikansko armado.

Pred nekaj dnevi je nek uradnik socijalistične stranke v New Yorku naznanil, da se med ameriški socijalisti nabirajo pristovoljci, ki se bodo pridružili mednarodni brigadi, ki brani Madrid.

V kongresu je senator Wm. Borah že stavil predlogo, da je Amerikancem, ki se udeležijo kake vojne, v katero Združene države niso zapletene, odvzeto ameriško državljanstvo.

Drugi zvezni uradniki pa preiskujejo, ako se kaka trdva k pošilja vojni material na Špansko, ker postava, ki prepušča pošiljati orožje na Špansko, še ni podpisana.

Oblast za nadzorstvo orožja bo preklecala vsa do sedaj izdana dovoljenja za pošiljanje orožja na Špansko. kakor hitro bo predložil Roosevelt podpisal novo postavbo, ki je bila v sredo sprejeta v kongresu.

Podpis postavbe se je zavlekel zaradi tega, ker senat ni pooblastil podpredsednika, da postavbo takoj podpiše, ko jo sprejme poslanska zbornica. Predno pa jo je poslanska zbornica sprejela, je bil senat odgođen in se šele danes zopet sestane.

SNF PADEL NA ZAPADU

Zapadna polovica dežele je pokrita s snegom. Ob pacifični obali je izredno nizka temperatura. V San Pedro, Cal., je zamrznilo več gosi. V južnem

Za voditelja tega gibanja so si izbrali bivšega župana George E. Boysena ter si postavili glavni stan, kjer se more v njihovo zvezo vpisati vsakdo, ki nasprotuje avtomobilski uniji.

DR. MATTSON JE OBJAVIL ŠE EN OGLAS

Izpolnjena so bila vsa odvajalčeva navodila. — Mattson bo storil vse in nikdo ne bo ničesar vedel o tem.

TACOMA, Wash., 8. jan. — Dr. W. W. Mattson, oče 27. decembra odvedenega 10 let starega Charlesa, je v "Sattle Times" zopet objavil oglas, iz katerega je razvidno, da se vrše pogajanja med ugrabiteljem in Mattsonovo družino. Oglas, ki je že četrti izza odvedbe, se glasi:

"Mable — Prejemam vsa obvestila. Policija jih ne prestreže. Sprejemam vaš način identifikacije. Vsa navodila so bila izvršena. Storit bom, kakor mi je bilo naročeno, ne da bi kdo o tem kaj vedel. — Ann."

Iz tega oglasa je razvidno, da je dr. Mattson sprejel vsa odvajalčeva sporočila, da so detektivni vstavi iskanje in da je prosta pot za izročitev otroka.

Za koliko odkupnine gre v tem slučaju, ni znano. Ugrabitelj je 27. decembra pustil pismo, v katerem zahteva \$28,000 za vrnitev otroka, toda z grožnjo, da bo vsota vsak teden podvojena. Od odvedbe pa je sedaj že poteklo 12 dni.

Splošno je bilo domnevano, da je bila odkupnina plačana že v sredo, ko je dr. Mattson prosil policijske oblasti, da je vstavljeno vsako opazovanje njegove osebe. Sedaj pa izgleda, kot da odvajalec z zagotovilom ni bil zadovoljen.

Ko je bil deček ugrabljen, so oblasti domnevale, da je odvajalec duševno omejen, ali pa vdan živjanju mamili, in da je izvršil zločin v hipnem nagonu. Od tedaj pa so oblasti premislele svoje mišljenje ter so sedaj mnenja, da imajo opravek z zelo zvitim in premetnim odvajalcem, ki po iznajdljivosti celo prekaša William Mahana, ki je odvedel mlajšega Georgea Weyerhauserja.

Mahan je prejel \$200,000 odkupnine. Tudi tedaj so policijske oblasti na željo Weyerhauserjeve družine zasledovanje vstavile. Po nekaj mesecih pa so zvezni detektivni Mahana zasačili v San Francisco in ga prijeli.

delu Minnesota je padlo deset inčev snega. Po severozapadni Iowi so ponekod osem čevljev visoki zameti. V Milwaukee so ceste pokrite z ledom. Štirideset oseb se je ponesrečilo.

PROTI UPORNIM PROVINCAM

Kitajski armada bo zasedla Sian in Lančov. — Canghaiangova vstaja je bila večja, kot se je domnevalo.

SANGHAJ, Kitajska, 7. jan. — Senzacionalno poročilo iz Nankinga, da gre vojska kitajske narodne vlade proti generalu Jang Fučengu, ki je bil udeležen v decembru v vstaji v Sianu, je popolnoma zavrlo siansko poravnavo.

Značilno je, da je kitajska armada pričela prodirati proti upornim mestoma takoj zatem, ko je izvrševalni svet v glavni stan generala Čnakaškega v Sianu poslal generala Janga, ko je šel Čnakašek za en mesec na dopust. Čnakašek se je nastanil v nekem templu blizu Fenghua in ne mara odpreti nobene brzojavke in nobenega pisma.

Zelo značilno je tudi, da je bila straža okoli maršala Canghaianga v Nankingu zelo ojačena. Vlada je dobila nove dokaze, da je bila vstaja v Sianu mnogo obsejnejša, kot pa je bilo prvotno domnevano.

INFLUENZA V NEW YORKU

V New Yorku je za influenco bolnih nad 300,000 oseb, toda smrtni slučaj z vsakim dnevom padajo.

Zdravniki so za včerajšnji dan naznanili 269 novih slučajev influence in 181 slučajev pljučnice. Za influenco je včeraj umrlo 18 oseb, za pljučnico pa 70.

Po mnenju zdravnikov bo ta epidemija pričela ponehavati prihodnji teden. Ta vrsta influence traja okoli štiri dni. Prva dva dneva nastane vročina in bolnika bole prsi in hrbet. Pozneje bolniki tožijo, da so slabi in ta slabost traja en teden.

Zdravniki vsem onim, ki mislijo, da se jih je lotila influenza, svetujejo, da takoj ležejo in pokličejo zdravnika.

BELGIJA POSLALA ŠPANSKI VLADI ULTIMATUM

BRUSELJ, Belgija, 8. jan. — Belgijska vlada je poslala španski vladi ultimatum, čigar rok poteče v 48 urah. V ultimatu zahteva, da mora z vojaškimi častmi izročiti truplo poslaniškega tajnika Borchgrave, ki je bil v Madridu umorjen, da se mora pri Belgiji opravičiti in plačati \$35.000 odškodnine.

Če španska vlada ne bo ugodila tem zahtevam, bo prekinila Belgija z njo diplomatske zveze ter bo vložila proti nji tožbo pri mednarodnem razsodišču.

NEMČIJA PREDLAGA, NAJ BODO TUJCI ODPOKLICANI IZ ŠPANSKE

BERLIN, Nemčija, 8. januarja. — Nemčija je v svojem odgovoru na angleško-francoski predlog glede nevtralnosti v španski državljanski vojni predlagala, da so vsi tujci, ki so udeleženi v državljanski vojni, odpoklicani iz Španske. Zahteva tudi, da so odpoklicani vsi politični agitatorji. S tem misli komuniste.

V sporazumu z Italijo je Nemčija izjavila, da je pripravljena po svojih pogojih ustaviti nabiranje pristovoljcev z a španske fašiste.

Toda nemški odgovor pravi, da bi bilo s tem, da bi bilo ustavljeno pošiljanje pristovoljcev generalu Francu, pomagano samo "boljševiški strani v Španiji, ki je že dovolj napolnjena s tujimi pristovoljci."

Mussolini pa je iz Rima obvestil Anglijo in Francijo, da je pripravljen vstaviti pošiljanje pristovoljcev na Špansko in odpoklicati one, ki so sedaj tam. Toda Mussolini zahteva, da je obema španskima stranima tudi odpovedana finančna pomoč.

PARIZ, Francija, 8. januarja. — V teku enega tedna bo Francija poslala v špansko vojno 34 bojnih ladij in večje število submarinov za slučaj potrebe v zvezi s špansko državljansko vojno.

Danes bodo dospole velike bojne ladje Lorraine, Provence in Bretagne z nekaterimi manjšimi ladjami. Takoj za njimi pa bo dospelo 23 rušilec.

Anglija je poslala večje število bojnih ladij — skoro sedmimo tonaže — v Sredozemsko morje.

MADRID, Anglija, 8. jan. — Vladni aeroplani so pogladi fašistično zračno brodoge iznad Madrida ter so izstrelili en sovražni aeroplan izven mesta. S tem spopadom v zraku pa so ponehali tudi boji na madridski fronti.

LONDON, Anglija, 8. jan. — V krvavi španski državljanski vojni je 50,000 tujcev 12 narodnosti.

Iz spora, ki je bil samo domnevača značaja, se je razvil boj, ki se bje na španskih tleh za temeljna načela fašizma in komunizma.

Po raznih tujih podatkih ima general Franco okoli 30 tisoč tujcev: — 14.000 Nemcev, 12.000 Italijanov in 4000 Portugalcev.

Na vladni strani v mednarodni brigadi pa je okoli 18.000 tujcev, med katerimi so Francozi, Italijani, Nemci, Angleži, Poljaki, Čehi, Madžari, Belgijci in drugi, ki so večinoma socijalisti in komunisti.

Zračna sila generala Franca ima 80 odstotkov Nemcev, 15 odstotkov Italijanov in samo 5 odstotkov Špancev.

V republikanski armadi pa je polovica francoskih in polovica ruskih letalcev.

Skoro vsi taški v republi-

kanski armadi so ruski in tudi njihova posadka je ruska, general Franco pa ima italijanske tanke z italijansko posadko.

TURČIJA BO PUSTILA LIGO

Spor med Francijo in Turčijo zaradi dveh mest. — Sirija, ki je francoski mandat, bo samostojna leta 1939.

ANGORA, Turčija, 8. jan. — Turčija bo mogoče izstopila iz Lige narodov, ako ne bo ugodno rešen njen spor s Francijo glede uprave sirskih mest Antijah in Aleksandretta.

Turčija zahteva, da sta te dve mesti, ki ležita blizu turške meje, upravljeni ločeno od ostale Sirije, nad katero ima Francija mandat pod Ligo narodov. Po pogodbi, ki je bila podpisana 9. septembra lanskega leta, postane Sirija samostojna država leta 1939.

"URAVNOVEŠEN" PRORACUN JE IZGUBIL RAVNOVESJE

WASHINGTON, D. C., 8. januarja. — Prvi poskus za uravnoteženje proračuna se je danes v poslanski zbornici izjalovil. Iz Bele hiše je prinesel neki služabnik debel zvitek papirja. Na njem so bili napisani predsednikovi nasveti glede proračuna. Ko ga je položil na mizo, se je zvitek zakotalil na rob in padel na tla.

Nekateri kongresniki smatrajo to za slabo znamenje.

DANES BO DOSPEL TROCKI V MEHIKO

TAMPICO, Mehika, 8. jan. — Norveški tovorni parnik "Ruth" na čigar krovu se na kaja izgnani ruski revolucionar Leon Trocki, bo dospel jutri dopoldne sem. Trocki je odpotoval dne 19. decembra v spremstvu svoje žene iz Norveške, ko ga je mehiški predsednik Lazaro Cardenas obvestil, da mu je dala mehiška vladna pribežališče.

General Jose Beltram, ki je bil svojočasno vojaški ataše v Washingtonu ter je sedaj po veljnih tukajšnje garnizije, je rekel: — Dokler ne bo Trocki zapustil tega mesta, ne bom mogel mirno dihati in spati.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Baker, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto vtiha na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopis brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NOVA NRA

Izza časa, ko je najvišje zvezno sodišče ovrlo NRA, so bili vladni krogi prepričani, da bo treba najti zanjo nadomestilo.

Predsednik Roosevelt je čakal izida novemberskih volitev, navzlic temu je pa v svojih kompanjskih govorih večkrat omenjal potrebo nadomestka, ki naj bi bil istotako ali pa še bolj uspešen kot je bila ovržena NRA.

Iz Washingtona prihaja poročilo, da so že na delu vladni izvedenci ter da izdelujejo načrte za zakonski osnutek, ki bo predložen kongresu v odobrenje.

V novi postavi bo opuščen vse, nad čimer bi se moglo najvišje sodišče spotikati.

Značilna je izjava senatorja Norrisa iz Nebraske, ki je rekel: —

— Mi moramo imeti postavbo, ki bo določala meze in delovni čas. Imeti jo moramo. In če bo treba v to svrhu izpremeniti ustavo, jo bo pač treba izpremeniti.

Nova NRA najbrž ne bo imela pravilnikov, določala bo pa kazni za tiste industrije, ki se ne bodo hotele pokoriti odredbam, katere bo uveljavil kongres glede minimalnih plač in delovnega časa.

V svoji poslanici je sicer predsednik poudaril, da zaenkrat še ne bo treba izpreminjati ustave, pač je pa precj odločno zahteval, naj najvišje sodišče ustavo bolj liberalno tolmači.

Administracija bo najbrž počakala, kaj bo storilo najvišje sodišče s postavbo senatorja Wagnerja, katera se tiče odnosa med delavcem in delodajalcem.

Postava določa kolektivna pogajanja ter izključuje kompanijske unije.

Ako jo bo najvišje sodišče potrdilo, je znamenje, da se sodniki vpoštevali predsednikov nasvet glede bolj liberalnega tolmačenja ustave.

Če jo bo zavrglo, bo pa morala administracija uvrsti drugo pot, da bo prišla do svojega cilja.

O Wagnerjevi postavi bo razpravljalo najvišje sodišče prihodnji mesec ter bo sredi marca izreklo svojo razsodbo.

Do takrat ne bo kongresu predložena nobena predloga glede nadomestka za NRA.

Politika dobrega soseda in Monroe-ova doktrina.

Bržkone je še prerano presoditi praktične rezultate nedavne med-ameriške konference za vzdrževanje miru, ki se je obdržala v Buenos Aires. Ena stvar pa je gotova: Monroeova doktrina, ki je za več kot stoletje tvorila eno izmed poglavitnih načel ameriške zunanje politike, je zadobila nov pomen. Nekateri politični opazovalci celo trdijo, da Monroeova doktrina je bila dejanski odvržena in na njeno mesto postavljena politika "dobrega soseda." To je politika miru in sodelovanja, v kateri Združene države so željne deliti z drugimi ameriški deželami naloge, da se Južna in Centralna Amerika zaščitita pred morebitnimi imperijalističnimi vmešavanji inozemskih narodov. Ameriški predlogi na konferenci v Buenos Aires so stremeli tudi za znižanje carinskih in valutnih zaprek med ameriški deželami in za ustvarjanje masinerije v svrhu poravnania sporov med deželami v tej hemisferi ter v svrhu ožjih kulturnih odnosov med narodi Novega sveta. Vsaj, kar se tiče teh dveh zadnjih nalog, je konferenca dosegla znatne uspehe.

Da se dobro razume sprememba v ameriški politiki, je umestno spominjati se izviru in zgodovine Monroeove doktrine.

Bili so burni dnevi na svetu, ko je James Monroe prišel v Belo hišo. V Evropi je nadvladovala Sveta alijanca — zveza vseh razen Angloske, katere vodilni duh je bil avstrijski kancler Metternich — in zatirala najmanjše liberalno gibanje v manjših deželah ter vpostavljala premoč kraljev in plemstva. Med tem se je val revolucij širil po Južni Ameriki. Španska je izgubila vsa svoja ameriška posestva razen Kube in Portorica; Portugalska je izgubila Brazil in Francija otok Haiti. Sveta Alijanca je preudarjala načine za podjarmljenje teh ameriških pokrajin in nove južno-ameriške republike so gledale na Združene države za simpatijo in morebitno pomoč. Nadaljna nevarnost se je pojavila na daljnem Severu in ob Pacifični obali. Rusija, ena izmed glavnih velesil Svete Alijanca, je vstopila v Novi svet kot kolonialna država. Zahtevala ni le Alasko in precejšen del obal tja del do San Franciscu, marveč tudi pravico izključne rabe severo-pacifičnega oceana.

Ob teh okoliščinah je predsednik Monroe v poslanici na kongres, ki se je kot po navadi

bavila z raznimi vprašanji, izdal slovesno svarilo evropskim velevladstvom, češ, ker se Amerika noče vmešavati v Evropo, Evropa se ne sme vmešavati v Ameriko. Oni del te poslanice, ki proglašala ameriško stališče, postal je podhaga takozvane Monroeove doktrine, ki je ustanovila sledeča načela ameriške politike:

1. Ker se Združene države ne vdeležujejo zadev v Evropi, naj se evropske vladi držijo proč od ameriških zadev.

2. Ameriški kontinenti se ne smejo smatrati kot premeti bodočih kolonizacij s strani evropskih držav.

3. Latinske ameriške države so za vedno neodvisne in vsako prizadevanje zatirati ali kontrolirati njihovo usodo bodo Združene države smatrale kot neprijateljski čin.

4. Enako sovražno se bo smatralo vsako prizadevanje evropskih vlasti, da bi "razširila" svoj politični sistem na katerisibodi del obeh ameriških kontinentov.

Monroeova doktrina je imela znaten uspeh. Sveta Alijanca je opustila načrt evropske intervencije v Južno Ameriko, kar je omogočilo razvoj novorojenih republik. Rusija se je umaknila iz ameriške pacifične obale. Tudi v kasnejših letih se Združene države imele mnogo prilik uveljaviti načela Monroeove doktrine proti vmešavanju Evrope v Ameriko.

S tokom časa je Monroeova doktrina izgubila mnogo svojega pomena. Ozemlje Združenih držav se je raztegnilo in sledile so aneksije velikih kodmadov sosednje ozemlja. Ameriške investicije v drugih deželah so postajale čim dalje bolj znatne in sledila je politika takozvane "dolarske diplomacije", ki je vzbujala mnogo bojzani v latinsko-ameriških deželah. V administraciji predsednika Granta, in kasneje predsednika Theodora Roosevelta je ameriška diplomacija zavzela stališče, da pod Monroeovo doktrino je dolžnost Združenih držav "zaščititi življenje in lastnino" v Centralni Ameriki, kadarkoli takošnje vlade ne morejo ali nočejo to storiti. V skladu s to teorijo so bile ameriške vojne ladje večkrat odposlane v Karibij-ska pristanišča in so ameriški marini od časa do časa nadzirali politični položaj v državah Honduras, Haiti, Nicaragua in ob mehiškanski meji.

V zadnjih desetih letih je bilo manj vpitja v Latinski Ameriki proti Monroeovi doktrini kot instrumentu "ameriške imperijalizma". H. Hoover, čim je bil izvoljen za predsednika l. 1928, je obiskal Južno Ameriko in zanimal take nakanne Monroeove doktrine. Ameriški poslanik v Mehiki, D. Morrow, je v skladu z novimi političnimi stališči izjavil, da latinsko-ameriške dežele so suverene znotraj svojih mej in da se nihče ne sme vmešavati v njihovo notranjo politiko. Predsednik F. D. Roosevelt je še nadalje razvil to novo pojmovanje Monroeove doktrine in on ter njegov državni tajnik Cordell Hull skušata napraviti iz nje živo silo, ki naj združi vse ameriške republike v zvezo miru ter gospodarskega in kulturnega sodelovanja na podlagi popolne ravnopravnosti.

DELO DOBE
IZVEŠBANE SLAMNIKA-
RICE. Oglasite se na: 31 West 21st Street, 8th Floor, New York City. (2x)

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

IMAMO V ZALOGI

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1937

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Ana Stare v Akron, O., je dobila dne 30. decembra iz domovine žalostno vest, da je preminula mati njenega moža, Marija Stare, v Stopah pri Velikih Laščah. Stara je bila 93 let. V domovini zapušča dva sinova in eno hčer, tukaj pa sina in več drugih sorodnikov. Naj počiva v miru!

Antoniji Stavanja v Gowandi, N. Y., so sporočili iz stare domovine žalostno vest, da ji je umrl oče Mihael Frank v starosti 74 let. Zavedno je zatisnil oči v Hraslju pri St. Petru na Notranjskem. V mladih letih je bil uslužben pri železnici ter je bil zelo naprednega mišljenja in skrben gospodar svoje družine. V Ameriki zapušča njo in zeta, v stari domovini pa sinova Viktorja in Jožefa, hčer Marijo, omoženo Rebec ter mnogo sorodnikov in prijateljev.

Dne 31. decembra je v Moon Run, Pa., umrl John Troha, star 61 let in rojen v Podlipi pri Vrhniki.

Vlomileci so obiskali slovenske gostilničarja Louisa Petriča v West Milwaukeeju in mu prevrtili blagajnico, toda odnesli le nekaj orodja. Na božični dan je umrla v Calumet, Mich., Margaretta Gesel v Yellow Jacketu, stara 65 let in rojena pri Črnomlju v Beli Krajini. Bila je stara naseljenka.

Os evropskega miru.

V nekem članku piše london-ski "Times" da gre os evropskega miru skozi dežele, ki ločijo Nemčijo od Rusije. Toli-ko časa, dokler se bo ohranil na Poljskem in v obrobni de-želah mir, ne bo vojne med tema dvema državama. Vlade in ljudstva teh robnih dežel pa se ne vladajo nobenim iluzijam o svojem položaju za primer obo-roženega spora. Seveda ni ra-čunati s tem, da bi Nemčija brez nadaljnjega napadla Rusi-jo, kajti za takšne stvari je sama prešibka, zaveznike bi pa težko dobila za to. Tudi zadnjih nuremberskih govorov in moskovskih odgovorov na to, ne jemlje nihče prereno. Takšne izjave so namenjene bolj ali manj tako rekoč doma-či potrebi.

Ze sedaj ustvarjajo naravno gospodarske potrebe veliko o-viro pred sovraštvom, ki je bi-lo videti še pred nekoliko me-seci nepremagljivo. Ruski u-voz iz Nemčije se je od januarja že ga primeramo z isto dobo lanskega leta, poširinajstori-l. Rusija uvaža letos iz Nemčije več nego iz vsake druge drža-ve. In tudi Nemčija je v zad-njih devetih mesecih svojo voz iz Rusije podvojila v primeri z isto dobo lanskega leta. Zbli-zanje ni nemogoče in smisel francoško-ruskega sporazuma je morda ta, da ga prepreči.

Hitlerjevo namigavanje na Ural in Ukrajino so več nego morda trenutna domisleka, morda predstavljajo smoter za daljno bodočnost. Robne dr-žav se boje sicer nečesa dru-gega. Čeprav tam menijo, da se Nemčija v doglednem času ne bo spustila v neposreden spopad z Rusijo, je obožoren spor mogoč na ta "povsem na-ravni" način, da bi nastali ali pa se provocirali v kakšni ob-robnih državah nemiri. V takš-nem primeru bi ne bilo ne-verjetno — glej Španijo — da bi Rusija in Nemčija šli "po-magat." Meje bi padle in ar-madi obeh moštev bi trčili sku-paj.

HAUPTMANNOVA VDOVA NA NOvem SLEDU

ALBANY, N. Y., 8. jan. — Sem je dospela Hauptmannova vдова v spremstvu nekega de-ektivta, ki je rekel, da bosta obiskala nekatere ljudi, ki so se preselili iz New Yorka sem ter baje vedo marsikaj o Lind-berghovem slučaju.

Peter Zgaga

AMERIŠKA ČUDESA

Znana stvar je, da nekateri rojaki v starem kraju več vedo o Ameriki kot mi, ki smo tu-kaj.

Nič čudnega ni, če piše žena, ki ni še nikdar videla niti El-lis Islanda, svojemu možu: — Verjamem, da je biznes slab, toda tu pri nas je še slabši. Zda si me že dve "pejdi" po-zabil. Ne verjamem, da bi se denar izgubil, saj si menda to-liko pameten, da inšuraš. Ni- kar se ne podi za ženskami tam po Ameriki, saj si vendar mož. Dva tedna bom počakala in če v dveh tednih ne bo nobenega glasu od tebe vem, kaj mi je storiti. Tudi tukaj so lojerji, nemara še boljši kot v Ameri-ki.

Kot sem omenil, ni bila doti-čnica nikdar v Ameriki — kaj v Ameriki — še morja nikdar videla ni.

Pa se je navzlie temu ameri-kanizirala.

Jaz na primer ne vem, kako je na Coney Islandu. Malo sram me je priznati — pa res ne vem, ker nisem bil še nikdar tam.

Po ljubljanskih kavarnah pa natančno vedo, kako so bile lani na Coney Islandu kopalk-oblečene. Kakšna je bila vsto-pnina v Luna Park, kako se pi-še z dekliskim imenom ženska, čije oprsje in pas se končujeta v ribjo podobo, itd., itd. itd.

Saj pravim, natančno so in formirani — še preveč.

Tako se je naprimer zgodilo, da je prišel v New York tak amerikanizirani greenhorn. Ze prvi dan je vedel, kako se je treba voziti po subway in ele-vated. In se je res vozil ter se je do minute točno vrnil k lun-ču in večerji domov.

Nekega dne je bil v Bronx parku, največjem zverinjaku sveta. Menda ni čudne živali, ki bi je v Bronx parku ne i-meli.

— No, kako je bilo? — so ga vprašali.

— O, kako! — se je zaničlj-i-vo nasmehnil. — Saj sem vedel — bluff, pravi ameriškanski bluff.

— Kakšen bluff?

— I, tiste živali. Res imajo lepo narejene, da se premikao in tulijo, toda da take živali na zemlji žive, pa mene nihče bluf-fal ne bo. Amerikanec lahko, mene pa ne. Toda kot sem re-kel — lepo pa imajo narejeno.

V istem hipu se je pripodil po cesti zdvijan pes. Za njim pa policman z revolverjem v roki. Iz precejšnje razdalje je pomeril in dvakrat ustrelil nanj; sčene je zalostno zatuli-lo in obležalo.

Naslednjo minuto ga je že odpeljala pasja ambulanca. Po-licman seveda ž njo, ker mora izpričati in s podpisom potrdi-ti dogodek.

Policmanov je v New Yorku osemnajst tisoč.

Sami krepki in postavni fan-tje, drug je drugemu podoben. Amerikanizirani greenhorn se je odpravil v drug blok.

Strašno mu je ugajalo, kako je stražnik ustrelil psa in kako hitro so ga odvedli.

Na vogalu je pa obstal kot v tla vkovan. Nasproti mu je prišel policman; z levico je vr-til krepkele, z desnico je pa elegantno pokušal pečen frank-furter.

Rojak se je čudil in strmel. Žal mu je bilo, da je podcenje-val Ameriko.

Med ustreljenim psom in po-licmanom s frankfurterjem je poteklo borih pet minut.

Rojak si je brisal pot s čela in mrmral:

— Salament, kdo bi si mi-sli! — to je pa res hitro šlo. . .

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zaneslji-vo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO			V ITALIJO		
Za \$ 2.55	Din. 100		Za \$ 6.50	Lir. 100	
\$ 5.00	Din. 200		\$ 12.25	Lir. 200	
\$ 7.50	Din. 300		\$ 18.00	Lir. 300	
\$ 10.00	Din. 400		\$ 23.75	Lir. 400	
\$ 12.50	Din. 500		\$ 29.50	Lir. 500	
\$ 15.00	Din. 600		\$ 35.25	Lir. 600	
\$ 17.50	Din. 700		\$ 41.00	Lir. 700	
\$ 20.00	Din. 800		\$ 46.75	Lir. 800	
\$ 22.50	Din. 900		\$ 52.50	Lir. 900	
\$ 25.00	Din. 1000		\$ 58.25	Lir. 1000	

KER SE OČNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OČNE PODYŠBENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za toplašile veljati zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali v frank dovoljujejo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za toplašile \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. — " "	\$ 10.50
\$ 15. — " "	\$ 15.25
\$ 20. — " "	\$ 20.00
\$ 25. — " "	\$ 24.75
\$ 30. — " "	\$ 29.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačila v dolarjih.

NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRI-STOJIBNO \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KAREL ČAPEK:

SVETLOVIDEC

"Veste, gospod državni pravdnik, to ni navaden grafolog. Izročite mu kakršnikoli pisanje v odprtem ovitku. Pisave niti ne pogleda, samo prste vtakne v ovitek in gre z njimi preko nje. In čez kratak čas vam opiše značaj pisca. Človeka pogodi na las natančno. Jaz sem na primer vtaknil v ovitek pismo starega Novaka; vse je spoznal iz njega, celo to, da bohuje na sladkorni boleznj in da ga doleti konkurz. Kaj pravite k temu?"

"Da je starega Novaka pač poznal" je menil blado državni pravdnik.

"Pa saj ni videl pisave," se je raznel gospod Janovec. "Pravi, da ima vsaka pisava svoj fluidum in tega lahko natančno otipiš. Pravi, da je to navadna fizična pojava, kakor radio. To ni protegavščina; ta princ Karadag ne sprejema denarja za svojo umetnost. Bajc izvira iz zelo stare bogate družine v Bakuju."

"Neumnost," je dejal državni pravdnik. "Če bi bilo kaj na tem, bi že davno o tem kaj vedeli. Verjamejte?"

"Če sem pa videl na lastne oči. Nocoj bo pri meni, pa pridite še vi in si moža ogledajte. Če je slepar, vam bo takoj jasno. Vas vendar ne more nihče premotiti."

"No, tega ne more nihče," je odvrnil državni pravdnik skromno. "Torej pridem. Staviva, da odkrije prevaro."

Sedaj pa morate vedeti, da bo gospod državni pravdnik — točneje: prvi državni pravdnik dr. Klapka — na prihodnjem porotnem zasledanju zastopal tožbo v procesu Zelenka, ki je bil obtožen zavrtnega umora. Zelenka, tovarnarja in milijonarja so obtožili, da je svojega mlajšega brata zavaroval za visoko vsoto in ga ob neki vožnji s čolnom vrge v vodo. Poleg tega so sumili, da je pred leti svojo ljubavnico spravil s poti; toda tega mu seveda niso mogli dokazati. Skratka, obetal se je eden tistih procesov, pri katerih lahko državni pravdnik dokaže, kaj zmore; gospod državni pravdnik bi bil dal za en sam pravi dokaz bog si ga vedi kaj. A tako, v takšnih okolnostih se je mogel zanesti le na svojo zgovornost, če je hotel doseči od porotnikov vrv za obtoženca. In to je hotel, to je bila za javnega tožitelja nekakšna častna zadeva.

"Slepar," je zaključil sam pri sebi gospod državni pravdnik, ko je stal zvečer pred svetlovidcem.

"Princ Karadag," je predstavil Janovec mladega vitkega moža z naočniki, čigar obraz je spominjal na tibetske menihe. "Lahko pričemo, princ, gospod dr. Klapka je prinesel neki rokopis s seboj. Tu je, prosim."

"Hvala," je dejal svetlovidec trudno, vzel ovitek in ga obračal z zaprtimi očmi med prsti sem in tja. Hipoma je vzdrhtel in zmajal z glavo.

"Čudno," je zašepetal in napravljal požirek vode. Potem je vtaknil svoje tanke prste v ovitek in okamenel. Rumenkasti obraz mu je postal dozdnevno še za en odtonek bledejši. V sobi je bilo tako tiho, da si slišal samo sopenje gospoda Janovca. Gospod Janovec je imel namreč golšo. Tenke prinčeve ustnice so drhte in se spale, pot ne kaplje so se mu prikazale na čelu. "Tega ne morem vzdržati," je zastokal in izlekkel prste iz ovitka. Z robcem si je obrisal čelo, popil naglo nekoliko požirkov vode in vzel ovitek previdno zopet med prste. "Človek, ki je to pisal," je začel z zamolklim glasom, "ta človek ima silno moč — toda," iskal je očitno prave besede, "moč, ki preži. Njegovo prežanje je grozno."

Kriknil je in spustil ovitek na mizo. "Tega človeka ne bi rad imel za sovražnika."

"Zakaj?" je vprašal državni pravdnik. "Ali je kaj storil?"

"Ne vprašajte," je prosil svetlovidec. "Vsako vprašanje mi je migljaj. Ta človek bi lahko storil vse mogoče, velika in strašna dejanja. Tu je ogromna volja ... po uspehu, po denarju ... Ta človek se ne bi ustavil niti pred življenjem svojega bližnjega. Ne, to ni navaden zločinec. Tiger tudi ni zločinec. Ta človek ne bi bil sposoben česa umazanega, toda smatra se za gospoda nad življenjem in smrtjo soljudi. Če gre na lov, vidi samo plen pred seboj."

"Onkraj dobrega in zlega," je zamrmral državni pravdnik. "To so samo besede," je odvrnil princ. "Nihče ne stoji onkraj dobrega in zlega. Ta človek ima svoje točne pravne pojme. Ni nikomur nič dolžan, ne krade, ne laže. Če ubi-

ja, tedaj stori to, kakor da napoveduje šahmat. To mu je igra, a igra pravilno." Svetlovidec je mukoma premišljeval. "Ne vem, kaj pomeni: vidim ribnjak pred seboj in na njem čoln."

"Dalje," je izdaval državni pravdnik iz sebe in težko dihal. "Dalje ne vidim; vse je megljeno. Čudno megljeno v primeru z ogromno voljo, ki se hoče polastiti plena. A v tem ni strasti, vse je razun. Popolno razunsko pretehtanje vsake malenkosti. Kakor če kdo rešuje kakšno nalogo ali tehničen problem. Takšen človek si nikdar ničesar ne očita. Tako je gotov samega sebe, tako utrjen, da se mu ni treba bati lastne vesti. Človek, ki opazuje vse od zgoraj navzdol. Napihnut in samoljubljen, veseli se, da se ga boje."

Svetlovidec je okusil vodo. "A to je tudi komedijant. Stremiljivec, ki požira. Svet bi rad malo presenetil. Dovolj — truden sem. Nimam ga rad."

"Vaš svetlovidec, gospod Janovec, je res nezasiščen." Gospod državni pravdnik je bil ves razvnet. "Portret popoln portret je podal: močan in brezobziren, človek, ki smatra drugega za plen, dovršen igralec svoje igre, glava, ki pripravlja svoje dejanje čisto razunsko in si nikoli ničesar ne očita, gentleman in pri tem komedijant."

"No, vidite," je dejal Janovec samozadovoljno. "Ali vam nisem rekel? To je bilo pismo Dolgega Grega, kaj ne?"

"O ne, pismo bratomorilca Zelenke. Ali ste čuli, kako je govoril princ o čolnu na ribniku? Iz tega čolna je pahnil Zelenka svojega brata v vodo."

"Toda, toda," se je čutil gospod Janovec. "Prisegel bi, da je pismo tega razbojnika, tega Dolgega Grega. Ali mi ne morete pokazati pisma? Še nikoli nisem videl pisave kakšnega morileca."

"Rade volje," je dejal državni pravdnik in potegnil ovitek iz žepa. "V ostalem je to vrlo zanimivo pismo," je dodal in izlekkel list iz ovitka. "To se pravi ..." obraz državnega pravdnika je spremenil barvo, "to pismo spada med akte ... in ga ne smem pokazati ... jaz ..." in ostale besede niso bile več razločne.

Gospod državni pravdnik je (Nadaljevanje na 4. strani)

Naloge Italije.

Ob obletnici znane italijanske akcije proti sankcijam, ko so pričeli v Italiji zbirati zlato in poročne prstane za državo je imel Mussolini v Littoriji na nekdanjem Pontinskem močvirju govor, ki je izzval spricho napovedi, da bo Italija sedaj pričela urejati še neka druga vprašanja, tudi v mednarodnih političnih krogih veliko pozornost.

Mussolini je v prvem delu svojega govora rekapituliral nekaj misli iz govora, ki ga je imel pred letom dni v sosednji Pontiniji. Nato je nadaljeval: "Tako smo v sedmih mesecih izvojevali imperij in ga v treh mesecih pacifirali. 150.000 delavcev gradi sedaj velike cestne imperije, ki bodo omogočile njegovo takojšnjo valorizacijo. Vse to je bilo storjeno kljub vsemu in proti vsem. Delali pa smo tudi doma. Poslopja, ki smo jih blagoslovili davi v Littoriji, pričajo, da smo delali tudi v Italiji kljub sankcijam."

"Sli smo med narod. Na terenu socialnih pridobitev, velikih realizacij, ki morajo dvigniti narod moralno in materialno, se nimamo od nikogar ničesar naučiti, pač pa lahko vsakogar o marsičem poučimo. Nagrade, ki so bile razdeljene kolonom sedaj že meliorirane zemlje, pomenijo nagrado za njihovo naporno delo, pomenijo pa hkratu tudi obveznost za vse poljske delavce, da ostanejo zvesti zemlji. Kajti onega, ki brez najresnejšega razloga zemljo zapusti, smatram samo za dezertarja italijanskega naroda. Usoda narodov, ki so se zbrali po mestih in zapustili zemljo, je določena že po zgodovini. Njim je zapisano nazadovanje."

V govoru v Avellinu sem stavil vprašanje, ali so bili vsi računi saldirani. Vsi afriški računi so poravnani popolnoma pravilno do zadnjega centizima. So pa še drugi računi, druga vprašanja, o katerih sem trdno prepričan, da se bodo uredila po normalni poti, kakor to želimo in hočemo. Čeprav fašisti zavračamo brezvestno bajko o neskončnem miru, ki ga ni na svetu in ga tudi nikoli ne bo, si vendarle želimo miru za čim daljšo dobo."

Zborovalci, v pretežni večini poljski delavci in delavke ter koloni, ki so jih iz severnih italijanskih pokrajin preselili v nekdanje Pontinsko močvirje, so sprejeli govor ministrskega predsednika z velikim navdušenjem. Žene, ki jih je bilo zelo mnogo na zborovanju, so Mussoliniju v pozdrav vihtele oljčne vejice, znamenje miru.

POŠKODBE PRI SMUČANJU.

Zanimive so poškodbe pri smučanju. Pri padcih se dogajajo čisto poškodbe v zgornjem delu telesa, ki ne kažejo nič posebnega. Nasprotno so pa poškodbe spodnjih okončin pogostoma značilne. Po navadi pride do teh poškodb na ta način, da ena izmed smučj zavoljo kakšne ovire obstane, druga pa vozi naprej. S tem se ustavljen noga zviže posebeno če je vezava noge trdno uvrstila. Poškodbe kolčnega zgiba in lomi stegna so redki. Pogostoma pa se dogajajo težke izpahitve v kolenu, pri čemer se trgajo kite. Takšne poškodbe čuti ponesrečenec zelo dolgo. Po navadi pa se vrteča sila izrazi šele ob goleni in nastanejo lomi ob tirni kosti, ki segajo daleč navzgor, a tudi navzdol do gležnjev.

NABOČITE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDA. DRŽAVAK.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

84

Nestrpno je skočil k oknu. "Hvala Bogu, je tu," je zamrmral, ko se je pojavila v cretju črna glava njegovega "dvornega in državnega svetnika". Spet je začel hoditi po izbi, in dočim je snoval načrt, ki naj bi ga tam "onstran" iz vršil Schipper, mu je z neprijetno razločnostjo vstajala pred duhom podoba človeka, ki leži negibno na obrazu med krvavo oškropljenim grmovjem.

Schipper je prišel. Hitro in prežeče je pogledal svojega gospoda v obraz in rekel: "Težko mi je, gospod grof, ali na žalost vam moram javiti zoprnjo reč."

"Se kaj?" je vzkipeł grof Egge, kakor bi imel tega, kar ga je doletelo ta dan, že več ko dovolj.

"Žal mi je, da moram govoriti proti vašemu gospodu sinu, a dolžnost me veže. Tu grem čez drn in strn. Izstrelil sem onega jelena tam. In tu pogledajte, to kroglo sem našel v njem. Zadet je bil samo enkrat." Schipper je na odprti dlan ponudil svojemu gospodu svinčenko, ko je bila na vrhu sploščena kakor klobuk kakšne gobe.

Grof Egge je vzel svinčenko v roko. "Kaj se to pravi? To je vendar mali koliber, ki strelja z njim Hornegger? Kako pride ta krogla v jelena?" Kri mu je zalila čelo in žile na sencih so mu debelo nabrekli.

"Prosim, gospod grof, ne jemljite stvari tako hudo! Saj za božjo voljo to nobeden zločin ni. Gospod Tasilo se je menda pač bal, da bo freskalo še huje ko včera, če mu jelen uide. In zato je namignil Francetu."

"In ta mrha si predrzne in mi podere jelena!" je zavpil grof Egge, ki je končno dobil priliko, da bi stresel iz sebe vso jezo in togoto, ki se je kuhala v njem. "Prej ta teden odbije kozlu roglje, včera me nalaže, in danes mi podere jelena, kakšnega še sam nisem ustrelil, ne vem že kako dolgo!"

"Toda, gospod grof! Bodite vendar pametni!" je skušal tolažiti Schipper. "Dajte si dopovedati —"

"Nič si ne dam dopovedati! Takih svinjarj ne trpim! To je nezasišana predrznost!" Grof Egge je zagnal kroglo na mizo in še udaril s pestjo, da je zabonelo. "S fantom sem opravil! In onega drugega, ki mi zavaža ljudi v takšne zahrbtnosti, tega okrtajim! Seveda! Dan in leto ima opravka samo z malopridneži. In mu ne prija med poštenimi lovci. A moj lov naj mi pusti pri miru! Tu ne razumem nobene šale."

Proseče je Schipper sklenil roke. "Ljubi, ljubi gospod grof, prosim vas za božjo voljo." Umolknil je. V izbo sta stopila Tasilo in Fran-

ce, eden z zarečim obrazom, drugi z apneno bledim čelom. Ze pred kočo sta čula rohneti grofa in spoznala menda, kaj ju čaka. Schipper, ki ga je zadel bliskajoči se Francetov pogled, je zmignil z rameni in se izmuznil skozi vrata.

Ko obstreljen merjasec je skočil grof Egge nad Franceta: "In ti se še predrzneš priti k meni v izbo?" Ta sprejem je lovcu zaprl sapo. Klobuk se mu je tresel v roki, in zmedeno je iskal pomoč pri Tasilu, dočim je grof Egge kričal naprej: "Ali pa si pozabil, da je mojmu ljudem najstrožje prepovedano, loviti na svojo pest? Mar misliš, da plačujem letno šestdeset tisoč mark za lov, da bi se ti zabaval?"

Tasilo je položil puško na mizo in stopil med očeta in lovca. "Prosim te, papa, pomiri se in me poslušaj."

"S teboj nimam nobenega opravka, ti nisi bil nikoli lovec in nikoli ne boš. Zaradi neumnosti, ki jih uganjaš, se že dolgo ne jezim več. Hornegger je pa ravnal proti moji izrecni prepovedi."

"Ne, papa!"

"Da!"

"Lovec ni nič kriv. Mislim sem, da sem jelena zadel, in ukazal loven, naj ga usmrti."

"To me nič ne briga! Moji ljudje se morajo ravnati po mojih ukazih. In lovca, ki ne zna razločiti, kdaj je jelen zadet, ne potrebujem!" Grof Egge se je obrnil proti Francetu: "Morda sva opravila. Lahko greš! Takoj! Za prihodnji mesec se dobiš svoj zaslužek. Potem si išči druge službe."

Grof Egge se je obrnil stran, stopil k oknu in se oprl s pestmi ob napustek.

Zunaj v kuhinji se je Schipper muzajoč se odmaknil od vrat, kjer je bil prisluškoval. — France je bil bled v obraz in Tasilo je gledal očeta, kakor bi imel pred seboj blazneža.

"Gospod grof?" je zajecjal nazadnje lovec. "Tega vendar ne mislite zares?"

"Ne, Hornegger," je segel z drhtečim glasom vmes Tasilo, "očetu je v jezi ušla beseda, ki bo gotovo rad nanjo pozabil, ko se pomiri."

Grof Egge je pogledal vanj. "Potem me slabo poznaš."

Tasilo je stopil pred očeta in njune oči so se srečale. "Pravim še enkrat, papa, da sem kriv samo jaz. In prositi te moram, ne ponižuj me toliko, da bi kaznoval nedolžnega lovca za moj pregrešek. Prosim te—"

"Pri miru me pusti!" Grof Egge je krenil proti vratom.

"Oče, oče!" se je nameril za njim Tasilo.

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! ! !

IZ BAGJADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina: Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Gorop; Družba En Nač

Cena1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

Vsebina: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šamarhi; Med Jezidi

Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema

Cena1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju

Cena1.50

Izdajalec: Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni rulljoni; Dedič

Cena1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Vsebina: Kovač Šimen; Zaročnik z zaprekami; V goščnjaku; Mohamedanski svetnik

Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

PO POVODNJI NA JAPONSKEM

Rebevalci iščejo žrtve povodnji, ki je uničila tri vasi v bližini mesta Osanzava. Bajc je izgubilo življenje nad 800 oseb.

Poslovilno pismo

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

13

Lona mu še enkrat prikima, nato pa naglo odide. Ludvik Hennesberg gleda za njo s pekočimi očmi. "O, sladko, blaženo bitje — da sem tak revež!" si misli. Toda zelo ga veseli, da je mogel obiskati njenega očeta. Kaj je pri tem mogel pričakovati, ni vedel. Bilo mu je, kot vsakemu zaljubljenemu, da je v vsakem brezpomembnem dogodku pričakoval kak čudež, ki je moral priti, da mu izpolni ljubezen. Pred vsem pa je mogel upati, da bo dalje časa v družbi z Lono in bo ž njo govoril. Da je bil njen oče prijatelj njegovega očeta, je smatral za veliko srečo, ker mu je bila s tem odprta hiša majorja Strassmana.

Nenaklonjenost, katero je proti njemu gojila Lonina mačeha, je hotel mirno sprejeti. Za Lono ta nenaklonjenost ni bila važna tudi za njega. Samo da bo dobrodošel Loni in njenemu očetu, to je bila poglavitna stvar.

Popolnoma nič ga ne skrbi, kaj se bo zgodilo po tem obisku. Zdel se mu je, da je majhen čudež, da je dobil to povabilo. In takih dogodkov se more še več zgoditi in če ga vsak le malo prinese bližje k Loni, potem mora to slednjič dovesti do zveze.

Neprestano misli na ta obisk. Tudi se zelo veseli, da bo mogel z majorjem govoriti o svojem pokojnem očetu in bo od njega slišal o zadnjih urah svojega očeta. O smrti svojega očeta ni nikdar ničesar izvedel. Ničesar ni vedel, kot da je bil ranjen pri zračnem napadu.

Poln hrepenenja nemira čaka na uro, ko se bo smel naznaniti pri majorju Strassmanu.

Lona je očetu povedala, kdaj bo Hennesberg prišel in je bil tega zelo vesel. Toda Lona je vendar le nekoliko nemirna, kako bo njena mačeha sprejela ta obisk. Njen oče se je manj brigal za to, saj ni vedel, da njegova žena sumi, da je nekaj med Lono in Hennesbergom. Lona mu niti z besedo ni ničesar izdala iz bojazni, da bi se mogoče potem premislil, da Hennesberga ne bi hotel sprejeti.

In tako je Lona nekoliko v strahu čakala na ta obisk in je z največjo močjo morala premagovati svoj nemir.

Ko pride iz urada domov in že najde očeta, se nekoliko uredi svojo obleko, toda pri tem je skrbela, da je mačeha ni opazila, ker bi jo mogoče kaj zbadala.

Nato gre k starišem in se prične z njimi razgovarjati. Toda vedno prisluškuje. In točno ob sedmih zazvoni zvonec. Lona se lahno zgane, major pa, ki ni opazil, kako je Lona nemirna, jo od strani pomembno pogleda, ko pravi mati:

"Kdo pa zopet hoče kaj od nas?"

Mlada služkinja, Meta, odpre vrata in se takoj nato vrne z vizitko, ki jo izroči majorju.

Major jo pogleda in naroči Meti:

"Peljite gospoda v posneto sobo."

Žena ga začudeno pogleda. Lona pa krčevito stiska roke.

"Sedaj se obisk?" vpraša majorjeva žena.

Major izroči ženi vizitko.

"O, saj res, Hermina, popolnoma pozabil sem ti povedati, da sem nocoj pričakoval barona Hennesberga, ki je sin mojega vojaškega tovariša in ker ima po dnevu ravno tako malo časa, kot jaz, sem ga prosil, da pride nocoj ob sedmih."

Začudena žena ničesar ne slut, da je ta baron Hennesberg dr. Friesenov šofer. Ako je kdaj slišala njegovo ime, si ga ni zapomnila. Najmanj pa ji pride na misel, da bi mogel biti on večerni obiskovalec. Samo začudeno pogleda svojo moža in vpraša:

"Toda Boto, o tem ničesar ne vem. Kje pa si se seznanil s tem baronom?"

Major vstane in pod poizvedajočim pogledom žene mu je nekam tesno pri sru.

"O tem ti bom pozneje povedal, Hermina, sedaj nočem mladega moža pustiti predolgo čakati. Saj ga moremo tudi pri naši večerji pogostiti."

Gospa Hermina je imela zelo malo obiskovalcev, ker ji pač niso dovoljevale razmere. Na to ni mislila, da bi kakega gosta, zlasti še, če je baron, zavrnila, ako bi že hotel večerjati."

"Da, če je zadovoljen s priprosto jedjo, kakoršno mu moremo dati?"

"Seveda, saj je to samo navadno povabilo. Posebnega dela ne bo nobenega. Samo ne bi hotel, da bi moral takoj iti, kajti dopovedati si imava mnogo. Torej prosim, naroči Meti, da za enega več pogrne mizo. Prosil ga bom, da ostane pri večerji. Sedaj grem k njemu, ve va izorete priti čez nekaj minut."

Lona ima občutek, kot bi ji bil vrat zadrgnjen. Pravi pa si vendar, da je velika drznost, da je svoji mačehi na ta način vsilila Hennesbergov obisk. Samo da bi šlo. Pripravi se, da bi materi razložila, kdo je v sobi z očetom, toda nobene besede ne spravi skozi ustnice.

Mačeha vstane.

"Meti moram naročiti, da napravi nekaj jaje in odpre katižo sardin, ki jo imam k sreči še v zalogi. Sedaj, žalibog, nisimo pripravljeni za nepričakovane goste."

Lona se sili, da se kaže mirno in odvrne:

"Saj sem včeraj prinesla tudi klobaso, mama; in nekaj svežih paradižnikov je še tudi. To popolnoma zadostuje."

"Siromašno bo vseeno izgledalo, toda norec da vedno več, kot pa ima sam. Prej smo imeli vedno polne shrambe, sedaj pa pridemo vedno v zadrego, kadar pride kak gost. Medtem pa moreš iti tja in zkušaj malo prikriti, če se bom malo preveč zakasnila."

"Da, mama."

Gospa gre iz sobe, Lona gleda za njo, nato pa se zasmeje. Kak obraz bo naredila mama, ko bo v obiskovalcu spoznala dr. Friesenovega šoferja? Gotovo ji bo žal za vsako jajce, ki ga bo žrtvovala, da pogosti tega gosta. Toda poglavitno je bilo, da ga je oče sprejel in ga gotovo tudi povabil, da ostane na večerji. Mama pa se bo tudi znala zadržati, da ne bo izgubila svojega ravnotežja, kadar bo zagledala gosta. Dokler bo Ludvik Hennesberg v hiši, bo obdržala svoj zunanji mir, ker ne more ničesar premeniti. Ko pa bo zopet odšel, potem pa naj padajo njeni očitki na njo, vse bo mirno prenesla.

In Lona gre naglo v posneto sobo.

(Dalje prihodnjik.)

Sprehod po rdečem Leningradu.

Pred nekaj časa so nemške paroplovne družbe, zlasti pa Hamburg-American napravile v sovjetsko Rusijo nekaj družabnih potovanj, o katerih smo potem v nemških listih brali potopise, ki seveda niso bili za sovjetske nič kaj ugodni.

Pred seboj imamo popis nekega nemškega mornarja, ki se je udeležil te vožnje na ladji "Reliance" kot mornar in ne kot izletnik. Iz tega poročila bi vzeli nekaj zanimivih značilnosti, ki se v glavnem krijejo s pripovedovanjem drugih ter tudi s pripovedovanjem naše ga ameriškega rojaka, ki se je vrnil iz Rusije. Torej ta mornar, ki se piše Herman Schle-

derer, tako-le piše:

"Že osem let potujem kot ladijski kuhar po vseh morjih že dvakrat sem bil okoli sveta, Rusije pa še nisem poznal. Zato sem bil zelo radoveden na tiste dni, ko je imela naša ladja 4 dni čakati v Leningrajskem pristanišču, ko bi lahko medtem obiskal kraje sovjetske Rusije. Ob 6. zjutraj smo prišli na svoje mesto v Leningrajski luki. Kamorkoli je segal pogled, povsod smo videli samo les, nič drugega kakor les, kateri je čakal da ga nalože za izvoz v inozemstvo. Spodaj na pomolu je nastopil oddelk kakih 60 močnejših mornariških godbe, ki je sprejela našo ladjo. Naši izletniki so šli na suho ter so zasedli avtobuse, kateri so čakali, da jih popeljejo na postajo ter od tam vlak v Moskvo.

Preden smo mi mogli na suho, so nam izročili potni list. Uradnik čke pa nas je opozoril: "Tovarš, če boš ta potni list izgubil, boš moral plačati 10 ameriških dolarjev." Ko sem še premišljeval, da je to presneto draga zadeva, me je nekdo drugi potapljal po rami ter mi pokazal moj fotografski aparat, rekoč: "Ali dobro fotografiraš, tovariš?" Nič hudega sluteč sem seveda pritril, nakar je oni malce zaničljivo pokazal neki napis, na katerem je bila zapisano: "Strogo je prepovedano fotografirati. Kdor ne bo ubogal, bo strogo kaznovan!" Zato sem rajši pustil svoj aparat na ladji, čeprav nerad.

Spodaj na pomolu so nas že čakale agentinje mornarskega kluba, katere naj bi nam razkazale mesto. Bile so mlade deklice, ki so skoraj vse govorile angleško in nemško. Nas je bilo kakih 25 mož. Vsak izmed nas je plačal po eno nemško marko, da smo se vozili z omnibusom po mestu. Preden smo se odpeljali, nas je ena izmed agentinj zagotavljala, da bo mornarski klub vse storil, da bo naše bivanje v proletarskem pristanišču Leningrad čim lepše. Dejala nam je: "Tovariši, sedaj se bomo nekoliko vozili po mestu, nakar si pojdemo ogledat tudi grad Petrov dvorec." To je bil nekaj poletni dvorec ruskih carjev, sedaj pa je tamkaj sirotišnica.

Res smo videli, da je dvorec prirejen za sirotišnico. Ko pa smo prosili, da bi radi videli še otroke, je tovarišica zaničljivo zamahnila z roko ter dejala: "Ti pa sedaj spe." Ne vem, ali otroke res dajo spat ob 4 popoldne. Drugi dan sem se istega izleta še enkrat udeležil. Takrat smo ob 10 popoldne prišli v Petrov dvorec. Toda tudi sedaj so nam na naše prošnje, da bi radi videli otroke, vedno odgovarjali: "Ti pa sedaj spe!" Res ne vem, ali so nas imeli za take tepce, da vse to verjamemo.

Ko smo se vračali nazaj na ladjo, sem opazil, da je naš šofer vozil vedno po istih ulicah, po katerih smo se vozili že popoldne. Tudi drugi dan smo se vozili po tistih ulicah.

Zvečer smo napravili izlet, v najetem avtu na svojo pest. Med potjo smo se pripeljali mimo lesne luke, kjer delajo noč in dan. Videli smo tukaj delati ženske, stare 14—50 let. Skoraj pri vsaki skupini pa je stal vojak z nasajenim bajonetom. Menda kot nadzornik ali priganjač.

Pripeljali smo se na Nevski Prospekt ki je glavna cesta v Leningradu. Tam smo izstopili ter šli peš proti hotelu Astoria. Pri tem so nas večkrat u-

stavliali ljudje, ki so z nami hoteli govoriti. Skoraj vsakdo izmed mimoidočih je hotel od nas kaj kupiti. Če bi bili hoteli vsen ustreči, bi bili prišli na ladjo nazaj v samih spodnjih hlačah.

Poleg hotela Astoria je v Leningradu še hotel Evropa, ki sta oba namenjena za tujce ter za tiste inozemce, ki so v Rusiji zaposleni. Toda tudi cene so tukaj za navadnega zemljana nedosegljive, ker se tukaj vse plačuje v devizah. Hotel se lahko primerja z vsakim zahodnoevropskim hotelom. Ima eleganten bar s parketnim plesiščem, vse najbolj elegantno.

SVETLOVIDEC

Nadaljevanje s 3. strani.

odšel domov, in ni opazil, da dežuje. "Jaz osel, jaz idiot," je obkladal samega sebe za žaljivkami, "namesto Zelenkovega pisma sem v naglici spravil svoj lastni rokopis, svoje opazke v tožbi v ovitek. Jaz bedak. To je bil torej moj značaj, ki ga je razlagal iz pisma. No čakaj, slepar, tebi že pokažem. Sicer pa," se je pomiril čez čas, "ni bilo tako slabo, kar je dejal o meni: silna moč, ogromna volja, nesposoben za umazanost, točne naravne pojme. In da si nikoli ničesar ne očitam? Tega mi, hvala Bogu, ni treba. Izpolnjujem svojo dolžnost. In tisto o čisto razumnem pretehtavanju je tudi res. Toda da bi bil komedijant, to pa ni res, bedastoča je in on je vendar goljuf." Hipoma je ustavil. "Seveda, vse, kar pravi, se lahko nanaša na vsakega drugega. Banalnosti. Vsak človek je malo komedijanta in streljivca. Ves trik je tako rekoč v tem, da lahko vsakdo spozna sebe iz takšnih razlag in vsakdo misli, da je drugi takšen. Da, tako je," je odločil državni pravdnik, razpel dežnik in korakal s svojim enakomernim korakom proti domu.

"Jezus," je vzdihoval predsednik sodnega dvora, ko je slačil talar. "Zopet se je tako zavleklo. Ni čudno, če pa govori državni pravdnik celi dve uri. Toda zmagal je. Iz ta-

ko šibkih indicijev je spletel Zelenki vrv, — to je pravcati uspeh. Govoril pa je res dobro. Posebno Zelenkova karakterizacija se mu je posrečila: ni običajen zločinec, ni zmožen umazanosti, ne laže, ne krade, kadar ubija, dela tako, kakor da napoveduje šahmat. Ne mori iz strasti, temveč iz hladnega, čisto razumskega premisleka, kakor da rešuje kakšno nalogo ali tehničen problem. Dobro je govoril: kadar gre na lov, tedaj vidi v svojem bližnjem svoj plen. Tisto s tigrom je bilo morda malce teatralno, toda porotnikom je ugajalo."

"Ali pa," je menil eden prisodnikov, "ko je dejal: ta morilec si gotovo ničesar ne oči, tako je gotov samega sebe, tako utrjen — ni treba, da bi se bal lastne vesti."

"Ali pa psihologično opazko," je nadaljeval predsednik, "ko si je umival roke, 'da je komedijant, pozer, ki hoče presenečiti s svojimi dejanji...'"

"Zelenko so spoznali krivega z dvanajstimi glasovi," se je čudil nekdo, "kdo bi si mislil. Ne bi imel rad Klapko za sovražnika."

"Veseli ga, če se ga ljudje boje," je menil predsednik. "Je malce samoljuben," je spregovoril zamišljeno predsednik.

"Ima pa ogromno voljo, zlasti uspeha. Silna moč toda moč, ki..."

Gospod predsednik se ni domislil prave besede.

"No, pojdemo obedovat."

FRANCOSKA IN NEMŠKA ARMADA

Iz govora, ki ga je imel francoski minister Daladier v izvršnem odboru radikalne stranke, sledi, da razpola Francija trenutno s 600.000 možmi redne armade, od katerih jih je 150.000 potrebnih na severni francoski meji, tako da jih odpade na vso ostalo Francijo komaj 450.000, dočim ima Nemčija že sedaj pod orožjem stalno armado najmanj 800.000 mož, katerim pa je treba dodati še najmanj 200.000 militariziranih članov delovne službe in okoli 50.000 v vojašnicah se nahajajočih policajev.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin	OHIO: Barberton, Frank Troha Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Krnčič Youngstown, Anton Kikelj
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Sattler Walsenburg, M. J. Bavok	OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič	PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik Export, Louis Sapančič Farrel, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Krayn, Ant. Taušelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Žust Pittsburgh in okolica, J. Pogačar in Philip Progar
ILLINOIS: Chicago, J. Bevdž, J. Lukanich Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois) Joliet, Mary Bambich La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Joe Zelene	WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Strak Sheboygan, Joseph Kakeč
KANSAS: Girard in okolica, Joseph Močnik	WYOMING: Rock Springs, Louis Taušar Diamondville, Joe Rolich
MARYLAND: Kittzmiller, Fr. Vodopivec	
MICHIGAN: Detroit, Frank Stular	
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže Ely, Jos. J. Peshel Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic	
MONTANA: Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa	
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick	
NEW YORK: Gowanda, Karl Strušica Little Falls, Frank Makič	

Vsak zastopnik toda potrjuje na sveto, katere je prejel. Zastopnika toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street